

Naročnina enaka mesečno 26 Din,
za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflcova ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef.
št. 440
Delje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190.

Rekopist se ne vračaja.
— Oglasi po tarifi. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126

Inzeratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492

Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 455

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190

Računi pri pošti število: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha št. 78.180;
Wien Nr. 105.241

Ljubljana, 18. februarja.
Menda je točna najnovejša vest, da
se je Trocki ipak pripeljal v Carigrad.
Dejstvo: da se Trockij seli iz Rusije,
je zelo presenetljivo evropsko javnost,
ki si tega ni mogla prav razlagati in
je zato tudi vesti o njegovi preselitvi
sprejemala z nezaupanjem. Pred ne-
davnim pa je sovjetska revija »Bojšev-
vik« prinesla zelo informativen članek,
iz katerega je razvidno celotno ozadje
dogodkov, katerih začetni zaključek je
emigracija nekdanjega vodje boljšev-
ške Rusije.

Omenjeni članek je napisal Jaroslav-
skij, tajnik centralne kontrolne komisi-
je, ki mu je poveljavna funkcija čuvati
nad čistoto komunistične stranke, kar
se tiče nje pripadajočih oseb. Može je
tedaj povsem avtoritativna osebnost in
njegovim izjavljanjem gre primerna
vera.

Jaroslavskij dokazuje s konkretni-
mi podatki, da se je opozicija s Troc-
kim na čelu zelo točno in sprotno in-
formirala o vseh dogodkih v vodstvu
stranke, da je vršila ostro kritiko nad
njim delom in da so bili člani opozici-
cije med seboj ves čas v zelo živahni
korespondenci. Jaroslavskij navaja ci-
tate iz pism, s katerimi dokazuje,
da se je opozicija izražala o vladi silno
sovražno in označevala naloge, ki se
jih morajo lotiti opozicionalci. Tu se
je govorilo celo o bodoči novi držav-
ljanski vojni in o pripravah nanjo, ka-
kor tudi o katastrofalni situaciji, v ka-
teri sta država in stranka itd. Opozici-
ja se je kljub temu, da so vsi njeni
vodje razgnani na vse strani široke
Rusije, na novo zbirala, se organizirala
tajno in prirejala sestanke itd.

Vodstvo boljševiške stranke se je že
dolgo posvetovalo kaj naj stori, da se
opozicijska propaganda zajezi. Splošno
naziranje boljševiških vodij je bilo,
da je Trockij duša opozicijskega gibanja
in da mu je treba onemogočiti
politično udejstvovanje za vsako ceno.

V poštev sta prihajali dve možnosti,
ali ga pustiti še nadalje v Rusiji, ali pa
ga pustiti, to se pravi, izgnati v ino-
zemstvo. Opozicija je sistematično
širila vesti, da drži vlada Trockega na-
laš v centralni Aziji, česar njegovo
oslabljeno zdravje ne bo moglo dolgo
prenesti. Ko pa mu je dovolila presele-
litev v Suhum, zelo zdravo mesto na
južni strani Kavkaza, je opozicija sma-
trala ukrep za svoj uspeh ter je še oja-
čila svojo, zdaj že ne preveč skrito pro-
pagando, tako da so celo v Moskvi od-
krili in razgnali organizacijo opozicio-
nalcev, ki je sistematično posegala v
volilno borbo.

Spričo vsega tega je dozorel sklep,
da se Trocki ekspeira v inozemstvo.
Povprašali so razne inozemske misije,
če bi njihove države pristale na nasele-
litev Trockega, a edino Turčija je od-
govorila pozitivno. In sedaj je res ru-
ska ladja pripeljala nekaj tako mogoč-
nega moža v turški Carigrad.

V vodstvu boljševiške stranke so
prevladali naslednji nazori: V inozem-
stvu je Trocki gotovo manj nevaren.
Tamkaj mu bodo vlade, pa naj se na-
seli kjerkoli, povzročale vsakovrstne
sitnosti, kar ga bo toliko okupiralo da
mu ne bo preostajalo časa in energije
za borbo zoper nas. Ako pa bi ga v
inozemstvu ne šikanirali in bi se mo-
gel postaviti n. pr. v kominterni na čelo
pokreta zoper nas, morda celo z
osnovanjem IV. internacionale, bi se
s tem v oči proletariata nedvomno
diskvalificiral. Morda ga bodo vnanje
vlade porabile kot senzacijo v propa-
gandi zoper nas; to bo sicer nekaj časa
nekoliko neprijetna zadeva, a po-
tem bo senzacionalnost minila in Troc-
kij bo kmalu pozabljen kakor vse sli-
čne senzacije.

Tako je napisal afero s Trockim Ja-
roslavskij. Stvar je s tem pač dovolj
polasna in ne potrebuje nadaljnjega
komentiranja. Razvidno je, da so moža
izgnali iz Rusije, ker sodijo, da bo Sta-
linu in njegovim v inozemstvu manj
nevaren in da bodo na ta način lažje
obvladali ostalo opozicijo.

Preostane samo še, da zgodovina
preizkusi te račune.

Prirave za zasedanje Društva narodov

Katovice, 18. febr. s. Kakor doznava list
»Polonia« od dobro informirane strani, bo
poljska vlada na marčnem zasedanju Sveta
Društva narodov stavila poseben predlog
za razpustitev nemške »Volksbund« za-
radi njegovega protidravnega delovanja.
Zeneva, 18. febr. s. Generalno tajništvo
Društva narodov objavlja danes zbirko do-
kumentov, ki je namenjena za člane Sveta
in ki vsebuje izjavo Mela Franka iz leta
1925, v kateri se smatra postopna asimila-
cija, narodnostnih manjšin kot potrebna.
Budimpešta, 18. febr. s. Na marčnem za-
sedanju Sveta Društva narodov bo Madžar-
sko zastopal zopet grof Appony. Ministr-
ski predsednik grof Bethlen to pot ne bo
odšel v Zenevo.

Potres v Južni Ameriki

New York, 18. februarja. (be.) V peruanski
pokrajini Jumin so zabeležili katastrofalen
potres. Po potresu je prišlo do velikih nali-
vov. Poginilo je 50 oseb.

Državni uradi morajo v državne zgradbe Smotreni ukrepi ministrskega predsednika — Uporaba poslopja bivše Narodne skupščine — Nova velika mini- strska palača

Beograd, 18. februarja. p. Vlada je
sklenila, da se morajo vsi državni uradi
po možnosti nastaniti v državnih
zgradbah, da se tako na eni strani pri-
hranijo visoke najemnine, na drugi
strani pa z izpraznitvijo privatnih po-
slopj omili stanovanjska beda. V Beo-
gradu samem bodo do 1. maja skoro
vsa ministrstva prišla pod lastno stre-
ho. V to svrhu bo uporabljeno tudi po-
slopje bivše Narodne skupščine. No-
tranje ministrstvo je tozadevno objavi-
lo nocoj sledeči komunik: Ministrski
predsednik in notranji minister je odre-
dil, da se poslopje bivše Narodne skup-
ščine dodeli za nastanitev uradov voje-
nega in prometnega ministrstva. V po-
slopje se bodo s 1. marcem preselili
štab komande mesta Beograda, štab
dunavske divizije, vojno sodišče du-
navske divizije in kontrola dohodkov

prometnega ministrstva. Na ta način
bo prihranila država na najemni letno
1 milijon Din.

Na vogalu Miloša Velikega in Ne-
manjine ulice je država zgradila veliko
poslopje, v katerem bo nameščenih
pet ministrstev. Po nalogu ministrske-
ga predsednika in v sporazumu z mi-
nistrom javnih del bodo zaključna de-
la na tej zgradbi kar najbolj pospeše-
na, tako da bodo gotova še pred 1. ma-
jem. Z nastanitvijo ministrstev v tem
poslopju bo izpraznjenih okrog 500 pri-
vatnih stanovanj, država pa bo pri-
hranila na naemni letno 5 milijonov
dinarjev. Ni dvoma, da bo izpraznitev
privatnih poslopj s strani državnih
uradov povoljno vplivala na znižanje
najemnin, kar bo predvsem v prid rev-
nejšim Slojem.

Nove ovire za železniški promet na vzhodu Dočim je promet v zapadnih pokrajinah že obnovljen, so nastopiti v Srbiji novi snežni zameti

Beograd, 18. februarja p. Dočim so se
vremenske razmere v zapadnem delu dr-
žave znatno izboljšale in je v področju
lubljanške železniške direkcije promet že
skoraj docela vzpostavljen, v kolikor re-
dukcija vlakov ni posledica pomanjkanja
prometa, so se pojavile v južno-vzhodnem
delu države zopet nove ovire. Mraz je si-
cer znatno popustil, tako da znaša pov-
prečna temperatura komaj 10 stopinj pod
ničlo, nastali pa so zopet strahoviti snež-
ni meteži. Tako je bila proga med Zemunom
in Batajnico tako zatrpana, da so morali
ustaviti ves promet. Beograd je bil vse do
popoldneva docela odrezan od prečanskih
krajev. Šele popoldne se je posrečilo s po-
močjo vojaštva očistiti progo vsaj toliko
da so mogli voziti vlaki po enem tiru.

Še hušje prometne ovire so v Srbiji,
kjer je danes šest vlakov običajno v sne-
gu. Na progi proti Nišu so bili docela za-
sneženi štirje tovorni vlaki, proga med
Nišem in Zajčarom pa je tako zatrpna,
da še ni misliti na obnovo prometa. Tudi
med Čuprijo in Paračinom je bil promet
ustavljen vse do večera, ko so s snežnimi
plugi in s pomočjo vojaštva očistili progo.
Požarevac je popolnoma odrezan od osta-
lega sveta.

Prometno ministrstvo je zvečer izdalo
komunik, v katerem naglašja med drugim,
da je situacija v Sloveniji v glavnem ne-
spremenjena, v področju zagrebške direk-

cije pa so bile tekom današnjega dne očis-
čene proge v toliko, da je že odprta pro-
ga proti Sušaku. Tudi splitska proga je v
večem delu že očiščena, vendar pa se vr-
ši promet še v zelo omejenem obsegu.

Po poročilu beogradske vremenske po-
staje so bile danes popoldne zabeležene
sledenče temperature: Beograd —6, Zagreb
—3, Ljubljana —4, Sarajevo —16, Niš
—8, Kragujevac —9, Kosovska Mitrovica
—4, Skopje —1, Split +4, Kotor +1.

Sušak, 18. februarja n. Orkanska burja,
ki je začela danes divjati ponovno ovira
očiščevalna dela na progi Sušak-Zagreb.
Zaenkrat je očiščena na zagrebški strani
proga od Zagreba do Čužin, a na sušaki
strani od Sušaka do Zlobina Neočiščene
je samo še del proge v dolžini 4 in pol
kilometra. Zaradi viharja in snežnega ne-
urja pa še ni mogoče predvideti, kdaj bo
ta del proge odprt. Na progi je zapo-
slenih 400 delavcev.

Situacija v Sloveniji

Ljubljana, 18. februarja. Splošni položaj v
železniškem prometu se v Sloveniji izbolj-
šuje. Od Zidanega mosta proti Mariboru je pro-
ga očiščena in za promet sposobna. Med
Ljubljano in Rakekom vozijo ponekod vlaki
še samo po enem tiru. Splošno se položaj
izboljšuje in je pričakovati, da bo v kratkem
čas postal normalen. Mednarodni potniški
vlaki prihajajo sicer še s precejšnjimi zamu-
dami, lokalni promet pa je precej točen.

Pred izboljšanjem uradniških plač

Po novem uradniškem zakonu bodo državnim uradnikom po-
višani prejemki za 20 do 30 odstotkov

Beograd, 18. februarja. č. V zvezi z
vestmi o reviziji uradniškega zakona
se doznava, da bo prometno osebje po
novem zakonu o prometnem osebju na-
predovalo v plačah avtomatično vsaka
tri leta in ne kakor doslej na prošnjo
in zahtevo. Po redukciji nepotrebnega
uradništva bodo z uveljavljenjem no-
vega uradniškega zakona prometnemu
osebju povišane plače. In sicer vsiljiv
po 700 Din, najnižjim pa po 200 Din
na mesec. Tudi ostalim državnim urad-

nikom bodo z novim zakonom o urad-
ništvu plače povišane za 20 do 30 odst.
Uradniki bodo napredovali v činih in
plačah avtomatično po gotovih rokih,
bržkone po treh letih. Uradniki bodo
razdeljeni v razrede tako, da bo vsak-
do imel po svoji kvalifikaciji pravico
doseči gotov službeni razred. Koliko
bo teh razredov, še ni znano. Govori
se, da jih bo 10 do 12. V zvezi s tem
se bo izvedla tudi reforma celotne dr-
žavne uprave.

V sredo justifikacija Prpičeve tolpe

Krvnik je naposled prispel v Zagreb — Obsojenci bodo o iz-
vršitvi smrtne kazni obveščeni danes

Zagreb, 18. februarja. n. Justifikacija
Pavla Prpiča in njegovih tovarišev je
določena za sredo jutraj. Sodišče je
izdalo za njo vstopnice samo uradnim
osebam, zagovornikom na smrt obso-
jenih in novinarjem. K justifikaciji sta
delegirani dve četni orožništva dočim
bo močan oddelek redarjev imel var-
stveno službo okoli sodne zgradbe,
kjer se bo vršila justifikacija.

Krvnik Hart in njegov pomočnik sta
že včeraj prispela v Zagreb. Ker vlada
med občinstvom veliko zanimanje za
krvnika in njegovega pomočnika, so

novinarji ves dan stikali za obema ter
hoteli doznati njuno bivališče. Polici-
ja pa je bivanje obeh krvnikov uredila
tako, da ju tudi najbolj spretni novi-
narji niso mogli izslediti.

O dnevu in času justifikacije so bili
branjevalci in svojci obsojencev obve-
ščeni že danes, obsojencem samim pa
bo to sporočeno jutri dopoldne. Vrstri
red justifikacij še ni določen, ravno ta-
ko še tudi ni znano, ali bo obešeni tudi
Vrbanc, o katerem so se raznesle ve-
sti, da je znoel.

Važne bančne transakcije

Zagreb, 18. februarja. č. Današnje
»Novosti« objavljajo v svojem gospo-
darskem delu vest, da je došlo med
dunajskim Kreditnim zavodom in Ju-
goslovensko ujedinjeno banko do dogo-
vora, po katerem stopi ta velika du-
najska banka v zvezo z Jugoslovensko
ujedinjeno banko na ta način, da se bo
kapital Ujedinjene banke povišal od
175 na 200 milijonov dinarjev. Kreditni
zavod bo prevzel delnice za teh 25 mi-
lijonov dinarjev, zato pa bo Jugoslo-
venska ujedinjena banka prevzela beo-
graisko »Kreditno kreditnega zavoda.

namreč Agrarno in Industrijsko banko
d. d. Obenem je opuščena kombinaci-
ja, da bi Kreditni zavod v Ljubljani
otvoril podružnico v Zagrebu.

Branislav Nušić oboleva na hripi

Beograd, 18. febr. r. Sloviti književnik
Branislav Nušić je oboleva na hripi. Ko je
bil kralj obveščen o njegovi bolezni, je po-
slal svojega ordonančnega oficirja majorja
Drobnjaka v stanovanje bolnega književni-
ka, da se informira o njegovem zdravstve-
nem stanju.

Kriza v češkoslovaški vladi

Izvršni odbor slovaške klerikalne stranke je potrdil izključitev
poslancev dr. Jurige in Tomanka — Ministra dr. Gažika in Naj-
man sta podala demisijo

Praga, 18. febr. h. Na seji izvršilnega
komiteja slovaške ljudske stranke, ki
se je danes vršila v Ružomberoku, je
bila potrjena izključitev poslancev dr.
Jurige in Tomanka iz stranke. Na isti
seji je poslanec Hlilka prečital poslan-
cem in senatorjem slovaške ljudske
stranke pismo ministra dr. Marka Ga-

žika, v katerem najavlja ta svojo de-
misijo ter prosi naj jo stranka potrdi.
Stranka bo predlagala za to mesto po-
slanca dr. Labaya, dr. Fritza ali dr. Szi-
laga. Dalje javljajo listi, da je tudi že-
lezniški minister Najman podal svojo
demisijo. Kot njegov naslednik se ime-
nuje poslanec Mičoch.

Pred rešitvijo solunskega vprašanja

Obe vladi si prizadevata razčistiti sporne probleme še tekom
tega tedna — Posredovanje francoskega poslanika pri grški
vladi — Venizelos ostane doma radi važnih notranje-političnih
vprašanj

Atene, 18. februarja. g. Atenski razgovori
glede spornih vprašanj med Jugoslavijo in
Grčijo se presojajo v tukajšnjih političnih
krogih z veliko rezervno. Vendar pa stremita
obe vladi za tem, da bi se v solunskem vpra-
šanju do konca tega tedna dosegel kak re-
zultat. V tem primeru bi se podpisalo pet
dodatnih protokolov h grško - jugoslovenski
konvenciji iz leta 1923. V zvezi s tem se mno-
go razpravlja o dejstvu, da je francoski po-
slanik Simon na prijateljski način interve-
niral pri zunanjem ministru Karapanosu
glede rešitve vseh sporov.

Atene, 18. februarja. g. Zaradi predstoj-
ečih enatnih volitev in zaradi zunanje-politič-
nega položaja se je ministrski predsednik
odločil, da se ne udeleži marčnega zasedanja
Društva narodov. V Zenevo bo odpotoval
še k zasedanju Sveta Društva narodov me-
seca junija. Glede begunskega vprašanja, o
katerem se bo razpravljalo na marčnem za-
sedanju, je stališče Venizelosa isto, kakor
stališče delegatov mednarodne komisije za
begunce Eddyja in Simpsona. Ta dva dele-
gata bosta v Zenevi zastopala grške interese.
Odpotovala bosta v Zenevo 22. t. m.

Apel Trockega na predsednika Reichstaga

Trockij je osebno zaprosil dovoljenja za naselitev v Nemčiji

Berlin, 18. febr. g. Predsednik držav-
nega zbora Loebe je v ponedeljek zve-
čer sprejel naslednjo brzojavko: »Pera,
17. februarja. Sklicujoč se na vaš spo-
minski govor v državnem zboru dne
6. februarja sem prosil tukajšnji nem-
ški konzulat za tozadevno dovoljenje.
Leon Trockij.«

Predsednik Loebe je odstopil to proš-
njo s priporočilom državnji vladi. V br-

zojavki omenjeni spominski govor se
je tikal desete obletnice otvoritve nem-
ške ustavotvorne skupščine. V tem go-
voru je Loebe odgovoril na neki med-
klic komunistov: »Šele mi smo vam in
ostalim dali državljanske pravice. Mo-
goče bo prišlo do tega, da bomo celo
Trockemu nudili v Nemčiji svoboden
azil.«

Madžarski protesti proti „Miss Evropi“

Madžari jo odklanjajo, ker je židinja — Očitajo ji, da ji je zma-
go izposloval njen ujec

Budimpešta, 18. februarja. Izvolitev
Erzsi Simonove za »Miss Evropo« na me-
narodnem tekmovanju lepote je vzbudila
v Madžarski nekaj mešane občutke. Do-
čim so liberalni in židovski listi odušev-
ljeno pozdravljali gospodično Erzsi kot
predstavitelico madžarske lepote, pišejo
antisemitski in ultranacionalistično obe-
leženi časopisi o tej madžarski zmaji in
njeni izvozevalki dokaj hladno. Čujejo pa
se tudi naravnost sovražne izjave. Pred-

vsem ji odrekajo pravico zastopati prave
čistokrvne Madžarke, ker je rodom žid-
inja. Dalje trdijo ti listi, da je bila lepa
Erzsi izvoljena samo po protekcijski uredni-
ka »Journala« g. Maurica de Walleffeu, ki
je ujec lepe Erzsi in je zastavljal vse sile,
da je pregovoril najprej budimpeštansko
žirijo, da je oklicala Erzsi Simonovo za
»Miss Hungaria«. Potem pa je vplival tu-
di na pariško žirijo in je tako izsilil njeno
izvolitev za »Miss Evropo«.

Na severu deloma še mraz, na jugu že poplave

Anglija se še obupno bori z mrazom, v Grčiji pa nalivi in po-
vodnji ogražajo ljudi in njih imetje — Poplave so zahtevale šte-
vilne človeške žrtve in napravile milijonsko škodo

London, 18. februarja. Dasi napoveduje-
lo meteorologi dvig temperature, je vladal
v Londonu ponoči in danes dopoldne zelo
oster mraz, zaradi katerega je zmrznilo
deset oseb. Poleg tega se je dogodilo v
londonskih hišah mnogo nesreč, ker so
eksplozirale plinske naprave. Zadnje čase
so porabili v Londonu za kuho in kurjavo
400 milijonov kubnih čevljev plina, to je
33% preko normalne uporabe. Ker so vo-
dovodne cevi še vedno v velikem delu za-
mrznjene ali pa težko poškodovane, je bilo
postavljenih po londonskih ulicah okrog
2000 provizoričnih vodnikov, ki oskrbu-
jejo prebivalstvo z vodo.

Varšava, 18. februarja g. Zaradi nepre-
stanih snežnih zametov je preskrba mesta
s premogom zelo pomanjkljiva.

Praga, 18. februarja h. Po vseh deželi je
mraz popustil in je srebro skoraj povsod
nad ničlo. V nekaterih krajih nekoliko
sneži. V Pragi se je preskrba s premogom
bistveno izboljšala ter je skoraj normalna.

Atene, 18. februarja g. Zaradi že več
dni trajajočega deževja je večina rek Gr-
čije prestopila bregove ter povzročila stra-
hovita opustošenja. Škoda znaša več mili-
jonov, vendar se sedaj še ne da niti pribli-
žno oceniti. Vlada je pričela z veliko
pomožno akcijo ter odposlala v kraje po-
plav prometnega ministra in ministra za
socialno srb. Reka Struma je poplavlila
veliko polja. Mnogo mostov je porušeni.
Več rodbin je utonilo, ker je voda onemo-
gočila vsako reševalno akcijo. Več tisoč
živine je poginilo. Vojaški oddelki razde-
lujejo prebivalstvo živila in oblačila. Pre-
bivalstvo v nekaterih krajih je izgubilo
celokupno svoje imetje. Vlada je mobilizi-
rala vse motorne ladje, ki so na razpolo-
go. Posebni vlaki z zdravili in živili skuša-
jo priti v ogrožene kraje. Mesto Kavala je
poplavljen. Glavna cesta izgleda kakor
deroča reka. Mnogo hiš se je zrušilo. Po-
plave so zahtevale tudi mnogo človeških
žrtev. Isto sliko nudi mesto Herakleja.

Odškodnina Italije Vatikanu

Rim, 18. febr. (ri.) Po poročilu »Popolo
d'Italia« italijanska vlada ne bo navela po-
sebnega posojila za izplačilo odškodnine
Vatikanu, nego bo poravnala svoje obve-
zosti do Sv. Stolice z rednimi dohodki.

Nove sovražnosti med Bolivijo in Paragvajem

Washington, 18. febr. (be.) Politični od-
nošaji med Paragvajem in Bolivijo so se
ponovno poostri. Kakor je izjavil v ame-
riškem državnem uradu tukajšnji paragvaj-
ski odpravniki poslov, pripravlja Bolivija v
Gran Chacu veliko ofenzivo, kar bo po-
vzročilo izbruh novih sovražnosti.

Konec interdikt nad francosko župnijo

Pariz, 18. febr. Nadškof Rivière je pre-
klical prokletstvo, ki ga je pred nedavnim
časom izrekel nad župnijo Barbenante, ker
se je solidarizirala z delovanjem »L'Action
Francaise«. Oficielni francoski cerkveni
krogi so proglasili to gibanje za brezversko
in proticerkveno. Prošlo nedeljo se je v
Barbenantu že vršila služba božja, in žup-
ljanom ni bilo treba hoditi v sosednje žup-
nijo.

Primo de Rivera ne bo demisijsiniral

Madrid, 18. febr. (be.) Španska vlada za-
nika vse vesti o sporu med kraljem in Pri-
mo de Rivero glede politične amnestije in o
demisiji španskega kabineta.

Gospodarska konferenca Male antante

Bukarešta, 18. februarja č. Gospodarska
konferenca Male antante, ki bi se imela
pričeti danes, je odložena na jutri, ker za-
radi prometnih težkoč ni dospel češkoslo-
vaški delegat.

Izplačilo vžigaličnega posojila
— Beograd, 18. februarja. Kakor se izve,
bo drugi del prve tranže takozv. vžigalič-
nega posojila pri švedskem vžigaličnem dru-
štvu v znesku 1.500.000 dolarjev (85 milio-
nov dinarjev) izplačan preko Narodne ban-
ke dne 23. marca.

Novi borzni komisar v Zagrebu
Zagreb, 18. februarja. č. Danes je prevzel
svoje posle novolimenovani komisar zagreb-
ške borze, dosedajni direktor zagrebške fili-
jale Narodne banke, Janjo Krušec.

Porota bo s 1. januarjem 1930. odpravljena

Novo kompetence naših kazenskih sodišč - Takojšnja uvedba pogojnega odpusta iz zapor

Ljubljana, 18. februarja. Danes smo prejeli besedilo komunikacije, ki ga je izdal ministrstvo pravde povodom podpisa novega kazensko-pravnega reda. Novi kazensko-pravni red je zgrajen na principu izključno sodniške kompetence v kazenskem postopanju, na obtožbenem načelu in na principu svobodne ocene dokazov. Vse to za naše kraje ni nič novega, pač pa pomeni veliko reformo za Srbijo. Nova in važna tudi za nas pa je predvsem razdelitev kompetenc. Kazenska sodišča bodo po novem zakonu: okrajna (sreska), okrožna in apelacijska (deželna) ter kasacijsko sodišče. Okrajna sodišča (eden sodnik) bodo kompetentna za vse delikte (pogreške), za katere predvideva novi kazenski zakon zapor ali strogi zapor do enega leta. Za vse druge delikte so kompetentna okrožna sodišča, pri katerih sodijo ali sodnik-podrednik ali tri-članski senat ali pa petčlanski senat. Pred sodnika-podrednika pridejo pregreški (prestopi), za katere je kazen zapor ali strogi zapor več nego leto dni. Pred senat (kolleģij) pridejo zločini in sicer oni, za katere je predvidena smrtna kazen ali dosmrtna težka ječa (robija) pred 5 članski senat, vsi drugi zločini pa pred 3 članski senat. Besedilo samega zakona je še neznan, toda iz zgorajšnjih navedb očividno kaže, da so po novem kazensko-pravdnem redu porotna so-

dišča odpravljena in da torej s 1. januarjem 1930. ne bomo imeli več porot. Apelacijsko in kasacijsko sodišče sta instanci za pravne leke. Usvojen je dvoinstančni sistem. Proti sodbam okrajnih sodišč gre revizijska pritožba zaradi povrede formalnega ali materialnega zakona na kasacijsko sodišče; zaradi priziva proti odmeri kazni, privatno-pravnih zahtevkih, priznanju, odnosno nepriznanju olajšav pri izvršenju kazni itd. pa na apelacijsko sodišče. Prizivna in revizijska instanca za sodbe okrožnih sodišč je kasacijsko sodišče.

Pri okrajnih in okrožnih sodiščih bodo postavljeni posebni mladinski sodniki-podredniki, ki bodo sodili mladolletne obtožence od 14. do 17. leta. Predvideno je tudi sodelovanje udruženj za zaščito mladine.

Novi kazensko-pravni red podrobno regulira tudi vprašanje državne odgovornosti za nedolžno obsojene ter uva- ja sodniško rehabilitacijo. Tudi predvideva kot posebno olajšanje kazni tako zvano custodio honesta.

Zakon o izvrševanju kazni uvaža progresivni sistem: samotna celica, skupni zapor, »slobodnjaški« zavod, pogojni odpust. Predpisi o pogojnem odpustu stopijo v veljavo za celo državo takoj, ko bo zakon objavljen, torej že prihodnje dni. Ravno tako prenehajo v Srbiji z objavo zakona okovi.

Foch in Pašić o naših mejah

Senzacionalno odkritje generala Petra Pešića iz dobe mirovne konference

Nedeljsko »Vreme« objavlja članek »Mirovna konferenca v Parizu 1. 1919«, ki ga je napisal načelnik generalnega štaba Peter Pešić. General Pešić pripoveduje tu o sestanku z maršalom Fochom in piše: »Čim je naša delegacija sestavila karto naše bodoče kraljevine, sem bil poverjen z nalogom, da pridobim vojaške kroge zaveznikov za našo tezo. Obiskal sem maršala Focha, mu pokazal meje naše države in začel govoriti v našo korist. Iznenada pa je maršal Foch planil na noge in prekinil moja izvajanja z besedami:

»Ali, dragi moj Pešić, oprostite, vaša delegacija sestoji iz ljudi, pretiranih preteritij. Kako morete zahtevati Trst, zaradi katerega je Italija stopila v vojno? Kaj hočete s Korosko onstran Drave, kjer biva Nemci? Kakšen Beljak, kakšen Celovec! Prosim vas, vplivajte na Pašića in Vesniča, ki jih globoko spoštujem, da preprečijo vašo delegacijo, naj ne dela takih pogrešk. Storiš veliko pogreško, ko ste za delegata imenovali včerajšnjega Karlovega mi-

nistra (mislim je na pokojnega Žolgerja). Ne delajte več takih »galov«. Vi me razumete, da govorim to kot velik oboževatelj Srbijske, kot vaš drug in davni prijatelj.«

Ko sem to sporočil Pašiću, mi je odgovoril:

»Vedel sem, da se nam bo to pripetilo, ali s temi ljudmi je zelo težko sodelovati. Ti veš, da sem bil proti temu, da se zahtevata Trst in Pulj, toda Žolger in drugi so mi pretili, da bodo zastupili konferenco, ako tega ne storimo. Čutim, da bomo zaradi teh pretiranih zahtev izgubili še to, kar ne bi morali izgubiti in da po vsej priliki ne bomo dobili niti onega, do česar imamo pravo.«

General Pešić zaključuje: V politiki je važno izrabiati trenutke in postopati po razmerah in možnostih. Meni se zdi, da naša delegacija ni razumela pogoditi trenutka, ko je bilo treba rešiti vprašanje naših mej. Temveč je prezrla več ugodnih prilik za zadovoljujočo rešitev tega vprašanja.

Češkoslovaško pismo

H. — Praha, 18. februarja. Še pred Božičem se je pri nas pričel politični odmor, ki je nastal zavojo tega, ker je vlada popolnoma prezirala ostro kampanjo opozicije. Vendar se je bila vlada na koncu koncev odločila prenehati s tem stanjem. Prvotno je bil določen 13. februar kot dan odločitve, mons. Šramek pa se je zbal pepelnice in trinajstičja, zato je prišlo do odločitve šele 14. februarja. Političnemu odmoru je sledila politična delavnost. Kaže pa, da bo ta nova delavnost samo dolg niz odmorov, ki mora končati z novimi volitvami. Nanie se vse stranke pripravljajo, da si nobena od njih ne pričakuje radikalnejše spremembe.

V razdobju teh političnih odmorov pa se javno življenje ni ustavilo. Javnost ima kljub daljšemu ali krajšemu parlamentarnemu zatišju vedno dovolj skrbi in težav. Kakor zadnji politični odmor, isto toliko časa je trajal pri nas krut mraz in učeni vremenoslovci so ugotovili, da podobnega mraza v Srednji Evropi ni bilo že kakih 200 let. V Pragi smo uverjeni, da je zima pri nas najhujša in najtrajnejša, dasi mi vaša dopisnik vsak večer zagotavlja, da je v Jugoslaviji katastrofa še vse hujša in krutejša. Ako potojim varšavskemu kolegu, da v Pragi silno težko kopljejo grobove, me ta tolaži, da morajo varšavski grobniki razbijati zmrzlo zemljo z dinamitom in da se zaradi tega v mrtvašnici nabirajo cele gore nepokopanih trupel. Pražani pa žive v veri, da ga ni na božjem svetu kraja, ki bi ga bili mrazovi tako hudo prizadeli. Ljudje izgubljajo o novi ledeni dobi in o zalivskem toku, ki je boja svojo gorko sapo naravnal v drugo smer. Ulice imajo popolnoma neobičajen videz: Ni več sprehajalcev in pohajčev. Vsakdo se zgane v dve gubi in teče po ulicah brez zanimanja za mimoidoče in za izložbe trgovin. Med pasanti ni redek tip dobro oblečenega gospoda, ki hiti domov z vrečko premoga in se nasmilja pri misli na toploto, ki jo bo v kratkem dajala ta pešiča premoaga. Mnogi so izlekli iz pozabljenega ogromne ruske kučme, ki so jih pred leti prinesli iz Rusije. Kosmata papaha je v nekakem nasprotju z ostalo obleko, toda gorka je in zato priljubljena. Tudi obutev se je prilagodila mrazu in se približala polarni in sibirski obutvi. Srečajoči se znanci se več ne sprašujejo po junaškem zdravju, zato pa je današnja forma konvencionalne vpljdnosti, da se prijatelja sočutno vprašujeta: »Ali ti je vodovod zmrznil?«

Veliko pozornost so pri nas vzbujala meteorološka poročila iz Budjeovic. V tem mestu so imeli stalno hujši mraz nego po ostali republikli. Kritikastrli, ki jih je pri nas toliko, so začeli sumničati Budjeovčane, češ da imajo napadno lestvico pri topolmeru, kajti pri mrazu, ki so ga javljali iz Budjeovic, zamrzne srebro. Nikomur ni prišlo na misel, da so tudi toplomeri z vinskim cvetom, tako da to vprašanje, ki ga na široko razpredajo buljvarni listi, še danes ni rešeno.

Največja senzacija teh mrzlih dni je bil naš predpust. Dognali smo, da se povsod na svetu vselej ljudje in v bujni radosti proslavljajo Kurenta, pri nas pa se ne znamo več niti zabavati. Ves predpust je pri nas kraljeval smeking. Ako se je kje pokazala kaka maska, je bila deležna tolikega zasmehovanja, da ji ni bilo obstanka. Praško občinstvo je priznalo samo maske, ki so predstavljale popolno nagoto.

Veliko zanimanje je vzbudila pri nas tudi aretacija moža, ki je na genjalni način izrabljaj ljudsko neumnost in gizdavost. Možja so pozneje izpustili, ker ni bilo v njegovem početju nič kaznivega. Prodajal je namreč odličnejšim praškim osebnostim honorarne konzulate srednjeevropskih, srednjemerijskih in srednjeazijskih držav. Mož je napravil lep dobiček. Honorarni konzulat San Dominga je oddal n. pr. za 10.000 Kč; konzulatu večjih in uglednejših držav so stali različno: lestvica cen je določala od 10.000 do 200.000 Kč, kakor je pač bila država. Oblast je dognala, da je možak samo član neke mednarodne družbe, ki ima sedež v Parizu, in deluje po vsem svetu. Povsod ima družba uspehe, imela jih je tudi pri nas, gotovo bo razširila svoje delovanje tudi na Jugoslavijo, ako ga še ni.

Za spremembo naj navedem tudi žalostno senzacijo, ki se je zgodila v Oloomucu. Neki brezposelni mladi delavec ni mogel več prenašati svoje bede in se je odločil za samomor. Za revolver ni imel denarja, reke in jezera pa so zamrznjena. Speljal je na električni steber in se dotaknil žice. Tok ga je seveda na mestu ubil, posledice pa je nosil ves Oloomuc, ki je bil zaradi kratkega stika dve celi uri v temi. Listi poročajo, da je ta samomor zgovorna demonstracija proti družbi. Kakor na Golgoti, tako je tudi ob smrti tega nesrečnega delavca objela tema vse mesto.

Hmeljski trg

Zatec, 18. februarja h. Cene hmelja neizpremenjene. Tendence čvrsta.

Nov slovenski član beogradske Akademije znanosti

V soboto popoldne se je vršila redna letna skupščina Srpske kraljevske Akademije Nauka. Navzočih je bilo pod predsedstvom prof. Slobodana Jovanovića 22 akademikov ter veliko število najizbranejših publike iz znanstvenih in književnih krogov. Po odobrenju poročil je skupščina izvolila na predlog odbora Akademije za redne člane profesorja geologije beogradske univerze dr. Vladimira Petkovića in profesorja slovenske filologije na zagrebški univerzi dr. Tomislava Maretića. Razen tega je Akademija izvolila štiri dopisujoče člane, med njimi profesorja za slovenski jezik in ljubljanskem vseučilišču dr. Frana Ramovša.

Novi slovenski član beogradske akademije prof. dr. Fran Ramovš je rojen leta 1890 v Ljubljani. Svoje študije je dovršil v Gradcu in na Dunaju: l. 1918 se je habilitiral na grški univerzi za slovensko filologijo. Leta 1919 je bil poklican kot profesor na novo ljubljansko vseučilišče, kjer si je s svojim znanstvenim in učiteljskim delovanjem kmalu stekel odlično pozicijo. Prof. Ramovš je eden najuglednejših akademikov beogradske najvišje znanstvene institucije. Njegova izvolitev ni le na čast nemu, temveč cel ljubljanski univerzi in naši znanosti.

Vrhovni zakonodajni svet

Minister pravde je v sporazumu z ministrom predsednikom v nedeljo imenoval člane Vrhovnega zakonodajnega sveta, ki je sestavljen takole:

predsednik: Mihailo Jovanović, bivši predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu;

stalni referent ministrskega predsednika: dr. Ninko Perić, bivši predsednik Narodne skupščine in bivši minister pravde;

člani: dr. Albert Bazala, univerzitetni profesor v Zagrebu, dr. Andrej Gosar, bivši minister v Ljubljani, dr. Bogdan Marković, bivši finančni minister, dr. Dragoljub Arangelović, profesor beogradske univerze, dr. Dušan Subotić, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu, dr. Gjuro Surmin, bivši minister v Zagrebu, dr. Josip Šilović, univerzitetni profesor v Zagrebu, dr. Milan Škerlj, univerz. profesor v Ljubljani (poročilo v »Ponedeljku« o imenovanju univ. prof. dr. Dolence je bilo napačno. Op. ur.), dr. Milivoj Dežman, novinar v Zagrebu, dr. Milorad Strazički, univerz. profesor v Beogradu, dr. Miloš Stojadinović, tajnik obrtne zbornice v Beogradu, Nikola Berković, predsednik trgovske zbornice v Sarajevu, dr. Rudolf Sardelić, dr. svetnik, dr. Stefan Sagadin, državni svetnik, in dr. Toma Živković, univerzitetni profesor v Beogradu.

Minister pravde je obenem izdal pravilnik o poslovanju vrhovnega zakonodajnega sveta in mu odkazal v poslovanje zunanjega ministrstva prostore, v katerih je bilo doslej ministrsko predsedstvo.

Med prvimi zakonskimi načrti, ki pridejo pred vrhovni zakonodajni svet, se navajajo zakoni o uradništvu, o prometnem oseboju in o vrhovni državni upravi. Ta zakonski načrt je že skoro izgotovljen in temelji na načelu čim večje decentralizacije državne uprave.

Meštovičeva kipa kralja in kraljice

Zagreb, 18. febr. 8. Te dni se je vrnil iz Beograda kipar Ivan Meštović, ki je v zadnjih štirinajstih dneh imel priliko izdelati osnutek oprisa kralja Aleksandra in kraljice Marije. To poprsje bo izdelano v bronu ter bo vltio v ateljeju umetniške akademije v Zagrebu.

Jugoslovensko-bolgarska mejna komisija

Beograd, 18. febr. p. Notranje ministrstvo je gledalo sestave mejne komisije, ki bo proučevala bolgarsko-jugoslovenske obmejne zadeve, objavilo nocoj naslednji komunique:

Mešana komisija, v kateri so delegati naše in bolgarske države, se bo v kratkem ustala v Pirotu. Od notranjega ministrstva je določen kot delegat g. Milorad Jovanović, veliki župan v Nišu in bivši inspektor oddelka za javno varnost v notranjem ministstvu.

Most Beograd - Zemun

Beograd, 18. febr. 8. Iz kabineta ministra za javna dela je bila izdana današnja naslednja objava: Minister za javna dela je odredil, naj se takoj prouči in zbere potrebni material za gradbo novega mostu preko Save in ceste Beograd-Zemun. Most naj bi bil za tramvajski, vozovni, pehotni in železniški promet.

Tino Patiera novosadski mešan

Novi Sad, 18. febr. n. Danes je občinski svet sklepal o prošnji za sprejem v mešansko zvezo, ki jo je vložil naš rojak in sloviti pevec berlinske opere Tino Patiera. Občinski svet je odobril prošnjo in sprejel Tino Patiera v občinsko zvezo. Patiera je pri tej priliki podaril 10.000 Din za mestne reveže.

Kakor se govori, se namerava Tino Patiera vdrugre poročiti, in sicer z neko Jugoslovenko. Kakor znano, je bil Patiera oženjen s filmsko umetnico Osei Oswald. S sprejemom v občinsko zvezo v Novem Sadu, je Patiera dana možnost, da se ponovno poroči, ker velja na novosadskem pravem področju še vedno stari madžarski zakon, ki predpisuje civilno poroko.

Podaljšanje drugega tromesečja na srednjih šolah

Beograd, 18. febr. 8. Minister prosvete Boža Maksimović je pooblastil direktorje srednjih šol, da smelo drugo tromesečje podaljšati do 15. marca, ako smatrajo, da je to potrebno radi poštine in učenja. Pošta, ki je bil odrejen zaradi gripe in silnega mraza.

Otvoritev palače Delavske zbornice

Pomembni nagovori na otvoritveni svečanosti - Plenarna proračunska seja DZ

V nedeljo ob 11. je bila slovesno odprta nova palača Delavske zbornice v Ljubljani. Številne delegate strokovnih organizacij in druge goste je pozdravil predsednik DZ g. Cobal. Ministra za socialno politiko je zastopal inspektor g. Tučković, navzoči so bili veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vodopivec, ljubljanski župan dr. Puc, rudarski glavar dvorni svetnik inž. Stergar, generalni ravnatelj Osrednje urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu dr. Glaser, glavni tajnik TOI dr. Windischer, predsednik Zveze jugoslovenskih podpornih društev na Westfalskem g. Pavel Bolha in drugi. — Pismo in brzojavno so čestitali: ljubljanski škof dr. Ječič, komisar mariborske oblasti dr. Leskovar, minister n. r. dr. Žerjav, Delavska zbornica v Splitu itd.

Pomen strokovnih organizacij

Tajnik DZ g. Uratnik je izvaljal v svojem pozdravnem govoru med drugim:

»Mi živimo v dobi in sredini, ki se ponša s svojo visoko duševno in materialno kulturo. Mi vsi pa smo obenem priče, da ima ta kultura tudi temne strani. Te temne strani se izražajo najbolj tam, kjer je materialno blagostanje na prvi pogled največje, to je po naših mestih in industrijskih središčih. Človek se spominja na stare grške simbolične zgodbe o Prometeju, ki je ugrabil bogovom ogenj, namesto da mu je to prineslo srečo, mu je prineslo slabo trpljenje. Tako se zdi, da se majelo danes klub vsemu zunanjemu blagostanju temelji, na katerih je naša civilizacija slonela tisoč let. Tisti, ki vodijo naše gospodarstvo, presojaio gospodarske probleme čisto bolj z vidika svojih lastnih interesov, kakor z vidika interesov celine. Celotno strogo kulturna prizadevanja zapadajo čisto v isto napako in obračajo svoje poglede bolj na vršičke družbe kakor na široke sloje, na kolih ravnih sloni va naša civilizacija. Kot reakcija in protest proti tem napakam je vzraslo moderno delavsko gibanje. To gibanje je lahko negativna sila, ki podira in ruši. Lahko pa je tudi ustvarjalca velika pozitivna sila.

Naše delavsko gibanje ima večdesetletno kulturo. Njegova osnovna ideja je borba za poslopišje materialne in duševne kulture. Ta ideja se uveljavlja v dolgotrajnem organizacijskem delu, ki se razvija pri nas v raznih pravih in ima zaradi svoje vodilne ideje tudi lepe uspehe. Iz kletnih prostorov, v katerih so se zbirali nekdanji delavski organizatorji, smo prišli v te lepe prostore.

Letno poročilo, ki leži pred vami, vam bo dokaz, da je skušala biti DZ v teh par letih svojega obstoja več kakor navaden urad, da je skušala bit tolačak vsega, kar se tiče našega delavstva, da je skušala biti motrilček javnega življenja s socialno političnih vidikov. V tej zgradbi je naša svoj dom cela vrsta važnih socialno-političnih organizacij in ustanov, med drugimi borza dela, javna kuhinja, izseljeniški komisarjat. Državna inspekcija dela, razne svobodne stanovske organizacije in prosvetne ustanove.

Našo gradbeno akcijo smo združili s stanovskimi akcijami mestne občine, kar je imelo za posledice, da je dobilo v tej palači stanovanje 28 rodbin.

Vsi gospodje zastopniki oblasti, ki so podpirali naše gradbene načrte, naj sprejmejo zahvalo slovenskega delavstva. Delegati in zaupniki na naj pripovedujejo doma o glavnem graditelju te stavbe, o neznanem volaku dela, ki je dogradil ta dom z od ust odtiranimi grizljaji. Povejte, da je zgradilo tukaj delo sobi spomenik in oporišče.

V imenu ministrstva za socialno politiko je čestital odboru DZ g. dr. Tučković. Socijalne pridobitve niso ogróžene

Veliko pozornost je vzbudil govor veleikaza župana g. dr. Vodopivca, ki je uvelodoma poudarjal važnost dneva, ki je slovensko delavstvo dobilo ponosen dom za svoje legalno zastopstvo in druge svoje institucije, nato pa nadaljeval:

»Posebno me veseli, da se odvarja ta vaš dom baš v sedanjem času, ko so nekateri mesocialno čuteči ljudje že mislili, da je prišel čas zanje, ko bodo mogli vzeti delavstvu socialne pridobitve, ki si jih je tekom desetletij s težkim trdom in v hudih bojih priborilo. Toda to so se posamezni glasovi, posamezne želje, ki ne pridejo v poštev, kajti niti širši gospodarski krogi ne mislijo tako, ker se predobro zavedaio, da je zadovoljen delavec bogoi njihovega gospodarskega uspeha. Niti ne mislijo tako odločilni faktorji v državi, saj se spominja naš modri vladar sam v svojem znamenitem proglasu na narod o delavnih in rodoljubnih, na tudi izmučenih množicah, kojih obupni klic je vzpodbujal za nadalnje delo, za poživljeno stremljenje k zbolšanju našega položaja v moralnem in gnotnem oziru.«

Mejnik v zgodovini našega socijalnega razvoja

Ko se je predsednik g. Cobal zahvalil velikemu županu, je povzel besedo ljubljanski mestni župan g. dr. Puc, ki je s svojim kratkim nagovorom poudarjal:

»Tisočletja je star boj za priznanje dela. Obstoial je že v stari Kini, vodil je Izraelci iz Egipta skozi Rdeče morje, bil je zibalna sila grške in rimske države, povzročil je francosko revolucijo. Koliko je bilo treba trpljenja, koliko krvi, koliko življenj za dokaz, ki se nam zdj: danes samobsebi umeven, dokaz, da je delo produktiven faktor v prvi vrsti. Otvoritev palače DZ nas zato navdaja z zadoščienim, ker je ta stavba dokaz zmage velike ideje, ker je poklon žuljav: roki Navdaja nas z zadoščienim, ker stopa z njo vred delavec kot enakovrsten in enakovreden činitelj med ostale produktivne sloje.

Ko bo delavec za svoje delo pošteno plačan, ko bo imel zdravo stanovanje, ko bo mogel dostojno rediti svojo rodbino, ko bo pomirjeno gledal na leta svoje starosti, takrat šele bo prav čutil, da je biti delavec — čast. Dosedanji razvoj človeštva nam kaže, da je ta cilj dosegljiv evolucionarnim putem. Seveda bo še mnogo boiev in konfliktov med stanovii, toda vsi se moramo zavediti, da so potrebni vsi stanovii, ki ustvarjajo, in da se morajo sporazumeti v ljubezni. Vsem pravico do dela! Vsem pošteno plačilo za delo!

Mestna občina ima največji interes na

tem, da je socialno delo na višku. Najceneje je za njo, ako nam vzraste zdrav rod, ki ima dovolj dela in dovoli zaslužka, ako je preskrba za starost, bolezen in onemoglost popolna. To načelo morajo priznati tudi posedujoči sloji. Mi ne maramo, da bi hodili po naših cestah hlapci Jerneji obupaio nad svetom, proklinjajo svoje rostvo in vse človeštvo. Zato smo iz srca veselili današnje praznika in zagotavljamo vas, da bomo stali ob vaši strani, kakor smo z vami zgradili to palačo, ki nal bo mejnik v zgodovini socialnega razvoja slovenskega naroda.

Mnogo pozornosti je vzbudil tudi globok govor glavnega tajnika TOI dr. P. Windischerja. (Govor je objavljen v včerajšnjem »Slovu Narodu«. Op. ur.) Govorili so še podpredsednik Zbornice TOI g. Ogrin, generalni ravnatelj SUZORja iz Zagreba dr. Glaser, dr. Brečelj kot bivši oblastni odbornik in končno centralni tajnik Delavskih zbornic dr. Topalović. (Podrobneje je poročal že »Ponedeljek«.)

Zvečer je bil v dvorani koncert ob sodelovanju moškega pevskega zbora »Grafike« in njenega orkestra, operne pevke gđ. Madžičeve in opernega pevca Betetta. Koncertni večer je bil v vsakem oziru posrečen in dobro obiskan.

Gmotno stanje Delavske zbornice

Včera od 9. do 13. ure je zborovala skupščina DZ, ki je sprejela tajniško in blagajniško poročilo in proračun za leto 1929-30. Skupščina je zborovala v najlepšem soglasju pod vidnim vtisom ogromnega dela in uspehov DZ.

Bilanca DZ je bila po stanju dne 1. decembra 1928:

A. Aktivna: račun blagajne 1497,03, račun denarnih zavodov: a) poštna hranilnica 16.253,98 b) drugi denarni zavodi 448.021,69 skupaj 464.275,67 račun dolžnikov a) organii socialnega zavarovanja 562.611,64, b) drugi razni dolžniki 47.435,83, skupaj 610.047,47, račun Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu 587.179,91 račun inventarja a) premičnine 251.067,59, b) nepremičnine hiša Celje 367.519,50, račun raznih računov: predhodni račun 16 tisoč 080,56, vrednostni papirji 3.435,900, skupaj 5.733.567,48.

B. Pasivna: račun upnikov: odbor za delavske ustanove 1.755.124,62 račun raznih računov: borze dela - vzdrževanje 1962,50 investicijski skladi: investicijski sklad DZ Ljubljana 1.876.957,39, investicijski sklad DZ Maribor 1 milijon, investicijski sklad Celje 450.000 Din, skupaj 3.326.957,39, poslovni prebitek iz proračunskega leta 1927-1928 649.522,97 skupaj 5.733.567,48 Din.

Poročilo finančne kontrole je podal g. Osljak iz Maribora. Vsa poročila so bila sprejeta brez debate. Odboru je bil podan absolutorij.

Proračun za l. 1929-1930

Proračun za poslovno leto 1929-30 je podal blagajnik g. Češelnik. Iz njega posnemamo: Račun inventarja DZ 40.000 Din, centralna pisarna v Ljubljani, osebni izdatki: 297.700, davki za nameščence, prispevki OUZD in Pokojniški zavod 89.310, materialni izdatki 76.100 Din; ekspozitura v Mariboru: osebni izdatki 46.475 Din, materialni izdatki 24.700, skupaj upravni stroški 534.285 Din.

Račun stroškov za samoupravne organe 122.000 Din, račun stroškov za publikacije in zbiranje statistike 30.000 Din, račun stroškov za ljudsko vzgojo in izobražbo osebnih izdatki 81.250 Din, davki Pokojniški zavod OUZD 24.375, materialni izdatki 32 tisoč Din, razni izdatki 177.000 Din, osebni izdatki kulturnega pododseka v Mariboru 41.220 Din, razni izdatki 55.000 Din, za razna industrijska okrožja Slovenije in sicer Rajhenburg 3000 Din, za Velenje-Solani 3000 Din, za Ruše-Pala 3000 Din, dva sklopičnika za karbid za krale brez elektrike 8000 Din, Celje 23.000 Din, Trbovlje 28.000, Hrastnik, Zagorje in Tržič po 2000 Din, Črna, Mežica, Guštani, Prevalje, Ptuj, Kočevje, St. Pavel in Litija po 1000 Din, Jesenice in Javornik po 1500 Din. Dežja zavetišča 9000 obrtno nadaljevalne, trgovske in zadrudne šole 19.000, strokovni tečaj za delavske zaupnike in delavski tisk 150.000, razno 7000, skupaj stroški za ljudsko vzgojo in izobražbo 672.845 Din.

Račun stroškov za socialno politiko, delavske kuhinje 50.000, brezposelne podpore 100.000, stroški za volitve, seje in brezposelne podpore 80.000, zaščita valencev in poklicna izbira 10.000, mezna posredovanja 50.000, razno 20.870, skupaj 310.870 Din.

Račun stroškov za posle v prenešenem delokrogu, prispevek za centralno tajništvo v Beogradu 150.000 odkup stavbe 140.000, izredna dotacija za statistiko 80.000.

Redni izdatki znašajo 2.080.000 Din, dohodki 2.450.000 Din.

Strokovnjaški odbor

sestavlja delovni program

Pariz 18. februarja s. Današnja dopolnenska seja strokovnjaške komisije je trajala nenavadno dolgo ter se je končala šele proti 14. uri. Po seji se je sporočilo, da je konferenca sklenila poveriti dvema članoma izdelavo konkretnega delovnega programa. Imeni teh delegatov nista objavljena. Delegata sta že popoldne pričela s svojim delom. Ta sklopo konference naj strokovnjakom omogoči, da takoi prično s svojim glavnim poslom, ki je določitev višine in številnih anket, ki jih mora prazati Nemčija. Ena točka delovnega programa se bo pečala tudi z vprašanjem, kako bi se izboljšala plačilna bilanca Nemčije. To vprašanje se ne bo raztegnilo samo na prihodnje leto, temveč na celo vrsto let. Od strokovnjaške konference sklenjena diskrecija se zelo natančno varuje, tako da današnji popoldanski listi ne morejo ničesar poročati o vsebini današnjih posvetovanj.